

Hoogu võttev külaelu ehk kuidas keeta maitsvat hernesuppi

Vandjala-Loo röömsameelne küla valis uueks külavanemaks Tiia Välk'i

Külvavannemate valimine on võtnud täistuuri.

Nii on värskelt valitud külvavannemad Kaupo Luur Jägalas, Eve Luik Aruarus, Priit Parktal Mannivas, Raivo Kuuskmäe Parasmäel ja Kaidy Kiitt Koilas, Merike Metstak Kallaveres ja Hugo Nigol Ihasalus. Kohe-kohe on külvavannemat valimas Rebala, Võerdla, Kostriranna külad. Lõppemas on Koogi ja Iru külvavannemate volitused, Tiia Välk Vandjala - Loolt aga juba tagasi valitud uueks ametiajaks. Kokku on meil külasid Jõelähtmel 33.

Ah, milleks seda külvavannemat vaja, rehmab ehk mõnigi umbusklik käega. Aga ikka selleks, et valla inimeste probleemid ja küsimised igast valla nurgast keskele kokku jõuaksid ja inimesed oma muredega üksi ei jääks. Tihti on abi lähemal kui arvad, oska vaid õigest kohast küsida!

Praegune vallavalitsus on külaelu temaatika igatahes üheks oma prioriteediks tunnistanud. On ju külvavannem parim postipoiss info vahendamisel valla ja kohalike elanike vahel ning külvavannemate ümarlaud muutunud regulaarseks infovahetuse kohaks.

Kui praegu istub laua ümber vaid kümmekond külvavannemat, siis tulevikus saab neid loodetavasti olema järjest rohkem. Ja järjest rohkem on külaelanikel seeläbi võimalust oma sõna sekka öelda neid puudutavate tegemiste juures - olgu see siis põldudele kerkida ähvardavate küproklinnakute vastu seismine, pae-graniidikaevanduste korrale kutsumine, korrakaitse- või liiklusprobleemid. Kuidas need külainimeste mõtted ikka kohale jõuavad kui mitte läbi külvavannema.

Samas on ka siin, nagu ikka iga hää asja puhul üks tõrvatilk meepotis.

Nimelt elab meil suur hulk inimesi, kes Jõelähtme valda omaks ametlikuks elukohaks mitte tunnustada ole võtnud. Vallale tähendab see aga 11,9% brutotulust ilma jäämist iga registree-

Tugev külavaim on läbi aegade olnud Eesti maaelu alustala. Kuni veel elab su küla, elad ise ka ...Eestimaa

rimata inimese pealt. Värske külvavannema Kaupo Luuri sõnul on näiteks Jägala külas 130st hingekirjas olevast inimesest end registrisse kandnud vaid kümme! Kui samasugune olukord valitseb ka teistes küldes, siis mureneb müüt Jõelähtmest kui jõukast vallast põrmuks. Vald peab järjest suurenevale rahvakogumile pakkuma üha paremat elukvaliteeti kuigi rahaühik selle tarvis ei suurene. Piltlikult öeldes peab peremees keetma aasta-aastalt jõudsalt kasvavale perele järjest maitsvamat hernesuppi, kusjuures hernepeenar ei pikene ega laienu lihakild leemes ei suurene.

Mõelgem, millise koorma me sellega valla seame. Vald ei ole kuldpoorsas või ärirank, kes kuskilt raha rehaga kokku roobitseb. Oma rahanatukese peame me ise valla käsutusse andma, et see mõistliku majandamisega meie peredele - lastele, nende lastele, meie vanaemadele-isadele ringiga tagasi tuleks. Olgu see siis teede ja bussiliikluse kohendamise, lasteaeda-

de ehitamise, koolide remondi, terviseradade, küla- või laste mänguväljakute loomise jne kaudu. Vajadusi on oi-oi kui palju.

Praegu juhtub aga nii, et me kingime raha vabatahtlikult ära võõrale. Nii lähevad need rahad hoopistükkis Tallinna linna kaukasse - Mustavõli Lasnamäe elamumajanduse arendamisse, Pirita tee laiendamisse, pealinna pensionäridele või veel hullem, miljonipeldiku taolistesse vigurprojektidesse.

Milleks anda vabatahtlikult ära raha, mida me ise nii hädasti vajame!?

Vabandused, et ei viitsi elukohateate vormistamiseks vallamajja sõita, sest vallamaja pole keset valda; et Tallinna pensionäridele pudeneb valimiste eel kindlasti taas taskusse mitu sinist "koidulat"; et linnas elavale autoomanikule kehtib vaid sümboolne parkimistasu - see kõik tundub antud kontekstis küüniline ja oma kodukoha suhtes üleolev. Meie kodu on kindlasti väärt paremat. Mõelgem sellele tõsiselt.

MEIE RIKKUS ON SAMAS MEIE MURE

Elame Eestimaa kõige unikaalsemas omavalitsuses - siit algas võitlus fosforiidikaevanduste vastu, mis kujunes Eesti iseseisvumise eest peetava lahingu avalöögi. Üksnes muinsuskaitseala kehtestamisega sai pandud piir kaevanduste jätkuval laiendamisele. Veerand sajandit tagasi julgeti Eestis esmakordselt välja astuda avalikult ja see sündmus leidis aset just Jõelähtmes. Maavarade olemasolu on valla rikkus kuid samas ka mure ning elanike vastuseis kaevandamisele on igati mõistetav.

Tänaseks pole tormiline kinnisvaraäri areng oma pahupoolest meile saanud näidata kuna loodus-, hoiu ja muinsuskaitsealade olemasolu sunnib otsuseid põhjalikult läbi kaaluma.

Õnneks veel ei laiu meie põldudel küproklinnakuid.

Ardo Lass vallavanem

Üle öö valla tüürimeheks

Pea kolm kuud Jõelähtmel ametis olnud abivallavanem Priit Põldmäe sattus valla üheks tüürimeheks pisut ootamatult.

Jõelähtme võimuvahetuse tagajärjel koalitsiooni moodustanud Isamaaliidu ja ResPublica Liit leidis, et valla edasine areng vajab värsket verd. Sestap kutsuti Põldmäe algul valla arengut arutavasse ajutrusti nõu andma ja mõtetele hoogu sisse lükkama. Rae vallas sama temaatikaga tegelemina oli tal värskel kogemus olemas. Tegelikult oli Põldmäel plaan hoopis liighoogsaks kippunud elutempot maha võtta ning mõneks ajaks õpingutele, pere-elule ja hobidele pühenduda. Selle asemel leidis mees end ootamatult tormilise käigu võtnud vallakoosolekult, mille tagajärjel sai Põldmäest üle öö abivallavanem.

Värke veri

Põldmäe polnud ainus uus tegija, teiseks uustulijaks abivallavanema kohal oli Keilas elav Ilona Laido. Nagu galantselt meesterahvale kohane võttis Põldmäe oma õlule „raskekaardiväe“ ehk ehituse-, planeerimise- ja keskkonnaküsimuste kamandamise. Laido ampluaaks jäi „kergekaardivägi“ ehk sotsiaal-, haridus- ja kultuuriküsimused. Tegelikult lasub vastutus kõigil kõige eest, sest otsuseid langetab vallavalitsus ühiselt. Pole vahet, kas oled mees või naine, sotsiaaltöötaja või ehitusinsener, põllu- või muu mees. Vastutus on kollektiivne ja lõplik.

*Replügi korras olgu öeldud, et mõlemal abivallavanemal on lauale laotada aukartustäratav CV, pannes lausa imestavalt kulmu kergitama, kuidas õnnestus omavalitsus-, era- ja riigisektori tööpõllul märkimisväärselt kogemuspagasit omavaid inimesi meelitada just siia, Jõelähtmele. Raha see igatahes ei olnud, sest sama teadmispõhisele omavate inimeste palganumbrid erasektoris oleksid kordades ilusamad.

Seintele ei saa vundamenti alla ehitada

Pärast kolme kuud erapooletut tutvumist valla olukorraga on Põldmäe veidi imestunud. Vald, mis asub logistiliselt linna vahetus läheduses ja kus on palju looduskauneid kohti pole eeldatavateks arenguteks ülepea valmis.

„Teed, vee-, kanalisatsioonitrassid ja tänavavalgustus, sotsiaalne infrastruktuur – koolid, lasteaiad, poed, külakeskused,“ loetleb abivallavanem. „Need kõik vajavad planeerimist. Meil toimub täna aga suhtkoht kaootiline liikumine – lahendamiseks on probleeme. Ühtset vundamenti, mille peale hakata maja ehitama pole olemas. Piltlikult peame maja vundamenti sobitama juba valminud seinte alla ja seda on oluliselt keerulisem teha, kui maja oleks ehitatud õiges järjekorras. Kõigele tulnuks mõelda aastaid varem“. Omaette muret tekitab asjaolu, et valla poolt pakutavad võimalused lihtsalt ei jõua arengunõudlusele järgi.

Muhe kriitik

Abivallavanem Põldmäe räägib muhedalt ja läbi kujundite. Ka kriitikanooled tulevad läbi muhedusfiltri.

Tiibeti mastiffid on looduse poolt välja arendatud isendid, kes saavad ise elus hakkama, pole tüütud ja on head inimese sõbrad.... istud tundide kaupa nendega, jalutad, vaatad, see on tunne, mida ei oska seletada.

„Vallavalitsuse tasandil hakkab mulle pilt selgeks saama, et millega keegi on tegelenud ja milleks võimeline. Nüüd tuleb mõelda, keda veel juurde on vaja. See on nagu puu, et vaatad, millised oksad, juured ja lehed on olemas. Siis saad otsustada, mida veel vaja, et viljad tulla saaksid“.

Vajakajäämisi on Põldmäe arvates ka suhtlemisel elanikega. „Kui inimene läheb valla uksest sisse, siis peab ta saama abi ja juhust. Praegu ta tuleb sisse ega oska kuskile minna. Hea kui mõni ametnik küsib, et mis teil oli. Paljud keeravad lihtsalt selja, sest kõik upuvad töösse“. Põldmäe ideaalnägemuses võiks vald tööle võtta klienditeenindajad, kes tagaksid elementaarne teeninduskultuuri, aga mis põhiline, võtaksid ametnikelt maha mõttetut koormust.

„Meil on hinnatud arhitekt, kes poole oma vastuvõtu ajast seletab inimestele kuidas käib detailplaneeringu protsess ja milliseid pabereid selleks vaja on. See on puhtalt klienditeenindaja töö. Kui päev on õhtus, siis arhitekt avastab – oi ma pean hakkama põhitööd tegema! Istubki siin poole ööni, aga järjekorrad pikenevad. Milline inimressurss siin tegelikult vabaneb!“ toob Põldmäe näite.

Väljastpoolt vaatamine kergem

Väljastpoolt tulnuna on oluliselt lihtsam näha asju reaalsena, arvab

abivallavanem. Puuduvad segavad faktori - et mis minust saab poliitiliselt homme või kuidas ma naabrimehele otsa vaatan kui teda pärast õiglase otsuse tegemist külavahel kohtan.

End hoogu rääkinud Põldmäe astub seinal oleva (tänapäevaks juba moraalselt vananenud) üldplaneeringu juurde ja osutab erinevatele valupunktile kaardil. Hea kui vallal tekiks nägemus - kuhu võiksid tekkida tiheasustusalad ja kuhu hajutatamad elurajoonid. Vastavalt sellele saaks hakata tekitama vee ja kanalisatsiooni arengukava - kust ja kuidas torud jooksevad.

Euroopa sõnum Jõelähtmele

Põldoja „murelapseks“ ongi seesama vesi-kanal, nagu ta torumajandust hellitavalt kutsus. Eriti teravalt tõstatub probleem kohtades, kuhu tahetakse luua tiheasustust.

Neis piirkondades annaks lahenduse ühise süsteemi, kaasaegsete süsteemide rajamine on aga kulukas. Põldmäe meenutab Euroopa spetsialiste, kes pärast Harjumaa veemajandusega tutvumist nentisid: „Eestlased on üks hirmus jõukas rahvas. Te suudate põldude keskele rajada täiesti uusi tiheasustusalasid. Meil käib see küll üle jõu. Me loome uusi asustusalasid vaid sinna, kus midagi juba ees on“.

Teine märkus oli selline: „Praegu-

se soodusveehinnaga ei saa te oma süsteeme kunagi korda. Anname teile abi, te teete asja korra korda, aga oma süsteeme te sellega üleval ei pea. Kümne aasta pärast tuleb teile jälle abi anda“. Selline oli Euroopa sõnum Harjumaale.

Aeg nõuab muutusi

Abi mõte on selles, et pärast ühekordset süsti hakkaks asi tööle, kinnitab Põldmäe märkuste õigsust. Võrreldes Euroopaga on Jõelähtme vee hind madal. Inimesed ei ole siiani harjunud mõttega, et mingi veekulu krahmab pere sissetulekust nii suure osa. Aga täpselt samad lood olid kunagi telefoni, elektri ja bensiini hinnaga. Need on Nõukogude Liidu aegsed arusaamad, mil kõik hinnad olid kunstlikult madalal hoitud. Tegelikult osutati sellega inimestele karuteene. Kunagi tuleb päris valulik ärkamine. „Me tahame Euroopale järele jõuda väikese ajaga, püüame arenguga kaasas käia aga reaalselt me ei pruugi seda jõuda. See on terve Eesti probleem, mitte ainult Jõelähtme probleem,“ ütleb Põldmäe kokkuvõtteks

Küla- ja talumiljö - Jõelähtme arengu võti

Tegelikult on Põldmäe kriitika parema Jõelähtme nimel äärmiselt positiivne. Muredele tasakaaluks reastab ta häid arenguid. „Väga hea,

et on algatatud Rebala Muinsuskaitse ala ja Saha-Loo planeeringud. Minu arvates on eestiägne küla- ja talumiljö Jõelähtme arengu võti“.

Tänapäev kinnisvara-buumis on õpitud mõistma, mida inimene tahab. Kuigi asju pingestab ühelt poolt kohalik vallaelanikust maaomanik, kelle huvi on oma maatükist võimalikult palju teenida ja võimalikult palju krundikesi tekitades ning neid maha müües kõvasti pappi saada. Uuselanikud aga, kes on maale tulnud rahu ja vaikust otsima ei soovi tihestust. Kõige selle vahel sudivad rahvasaadikud, kes peavad valija huve kaitsma. Neid on aga nii maaomanike kui uuselanike leerist. Laialt on levinud uusriikaste karistamatuse tunne ja nahaalsus. Oliver Kruuda laadseid näited, et kui tahan, teen maja kõrvale pargi, maksan trahvid ja ongi JOKK; neid, kes mere äärde maja teinud ja nüüd seaduses auke otsivad, et oma tegemisi õigustada on rohkem kui üks. Kingituseks sellised inimesed vallale igatahes pole.

Kompromissi leidmine osapooltega ongi Põldmäe diplomaatia proovikivi. Kerge see igatahes pole.

Kolm küsimust Priit Põldmäele.

1. Kus Te elate?

Jõelähtme piirist 3-4 km kaugusel Rae valla ühes vanimas Limu külas. See on raba järve ääres asuv esisade jõukas talu, kust sirgus mitu tublit perepoega: Jõelähtme esimene kolhoosiesimees Julius Põldmäe, tema vend, Eesti kirjandusteadlane Rudolf Põldmäe ja kolmas Eesti omakaitset vedanud poeg. Taluinimesed viidi ära Siberisse ja asemele toodi venelased. Kui uued asukad olid kõik vähegi põleva - aiad, aidad ja pool maja kütteks ära tarvitanud, kukkus talu kokku. Venelased liikusid nii talust talusse, neid oli tühjana palju. Kui Eesti jälle vabaks sai rääkis Julius, et ikkagi vana isatalu ja ... Olin selleks hetkeks nooruse koerustükkid läbi teinud - piisavalt reisinud ja pidutsenud. Koos abikaasaga leidsime tiheda metsaga kaetud talukoha üles. Terve talve puhastasime võsast. Nii see otsus sünnidis. Ootasime siis oma esimest last, tütart.

Milline on Teie pere?

Tütar lõpetas IV ja poeg I klassi, abikaasa on proviisor. Olen püüdnud pühenduda nii palju kui võimalik kodule ja perele. Need on väärtused mida kunagi tagasi ei saa, lapsed on noored vaid üks kord, elame vaid korra - siin vigade parandusi teha ei saa.

Teie hobid?

Kodus on kaheksa Tiibeti mastiffi. Maale kolides ütles naine, et kardab veidi, kuigi on pärit Lõuna Eestist ja elanud lihtsat maaelu. Võtsime koera, abikaasa valis. Mina ei teadnud siis koertest midagi. Tiibeti mastiff on looduse poolt välja arendatud isend, kes saab ise elus hakkama, pole tüütu ja on hea inimese sõber. Temas on mingit Tiibeti salapära ja maagiat. Uskumatu, kui palju ta saab inimesest aru ilma keelt tundmata, kuidas ta suhtleb ... istud tundide kaupa nendega, jalutad, vaatad, see on tunne mida ei oska seletada. Hiljem otsisime talle peikat. Eestist ei leidnud ja tõi selle lõpuks Tiibetist. ütid olen mitmeid kordi käinud Tiibetis ja Hiinas sõprade juures uusi koeri toomas ning koos perega käime näitustel mööda Euroopat. On õnn kui sinu hobid on terve pere hobid. See ongi elu harmoonia.

Eile nägime Eestimaad...

■ Loo senioride klubi Pihlakobar kevadine ringsõit Eestimaal. II osa.

Reisikirja eelmises osas kuulsime Pihlakobara meenutusi Setomaalt. Nüüd on otsaga jõutud Piusa koobastesse.

Piusa koopad on tekkinud aastail 1922-1976 klaasiliiva kaevandamisest. Sellist peenikest valget liiva kasutati Järvakandi tehases just hinnalise värvilise klaasi tegemisel. Et liiva ära vedada, rajati kaevandus üsna raudtee äärde. Praegu seisavad liiprid jõude, ükski rong enam ei sõida ja värvilist klaasigi on ilmselt odavam Tšehhist sisse tuua kui ise valmistada. Laskume koopasse ja süütame kaasa võetud taskulambid. Könnime kõrgete, pea 10 m-ni ulatuvate liivavõlvide all nagu sammassaalis. On jahe, üksjagu müstiline ja põnev. All liiv, peal liiv ja ümberringi liiv. Siin-seal on seintesse kraabitud koopajooniseid, mõni neist üsna hea käega tehtud. Käike olevat siin 10 km ringis. Meie nii pikka retke ette ei võta. Teinud väikese tiiru, hakkavad silmad jälle päikesevalgust igatsema. Mõnus on taas maa peal, see koopaelaniku elu pole just suurem asi!

Kui siit pilvepiirilt...

Vastseliinasse jõuame üsna õhtul. Selle vastse linna piiskopilinnus rajati Liivi Ordu poolt 1342.a. ja Põhjasõja ajast seisab ta varemeis. Kuuldavasti teeb Võrumaa omavalitsus viimasel ajal suuri pingutusi, et linnus rekonstrueerida ja turismimagnetiks muuta. Praegu on ta nagu on. Ronime künka külge mööda üles, väli kirendab tuhandetest kevadistest õitest. Varemte järgi vaadates võis linnus olla ikka suur ja uhke küll. Eriti muljetavaldav on imposantne ümmargune torniosa. Linnuse kabel oli pikka aega palverännakute objektiks. Siin juhtunud ka imesid: kord olevat kabeli seinal risti nähtud, siis jälle kostnud tühjast kabelist muusikat. Kuuldused imepäraestest juhtumitest levisid ja nii vooris palverändurid Vastseliinasse küll Saksast küll Liivimaalt, seda enam, et peapiiskop külastajaile ka 40-päevase patukustutuse andis.

Õöbime Harimäe külje all Piiri Spordibaasis, vene ajast pärit hoone kompleks, kus pole erist komfor-

ti, ent kõik hädavajalik siiski olemas. Kõhud täis, võime kohe jalad seinale visata, aga nagu ei raatsigi. On nii vaikne, et kõrvadele hakkab. Vaid kägu kuskil siinsamas kukub end süsa hingetuks.

Hommik algab tõusuga 211 m kõrgusele Harimäele. Seal ootab ees õhuline 25-meetri kõrgune vaatetorn. Osa meist läheb metsa alla kõndima või torni jalamile uudistama, osa hakkab üles ronima. Vaade on tõeliselt lummas. "Kui siit pilvepiirilt alla vaatan", tahaks suure häälega laulda. All voogab mets kui pehme sametvaip, ülal sõuavad üksikud pilved ja taamal kõrguvad rohetavad künkad. Imeline!

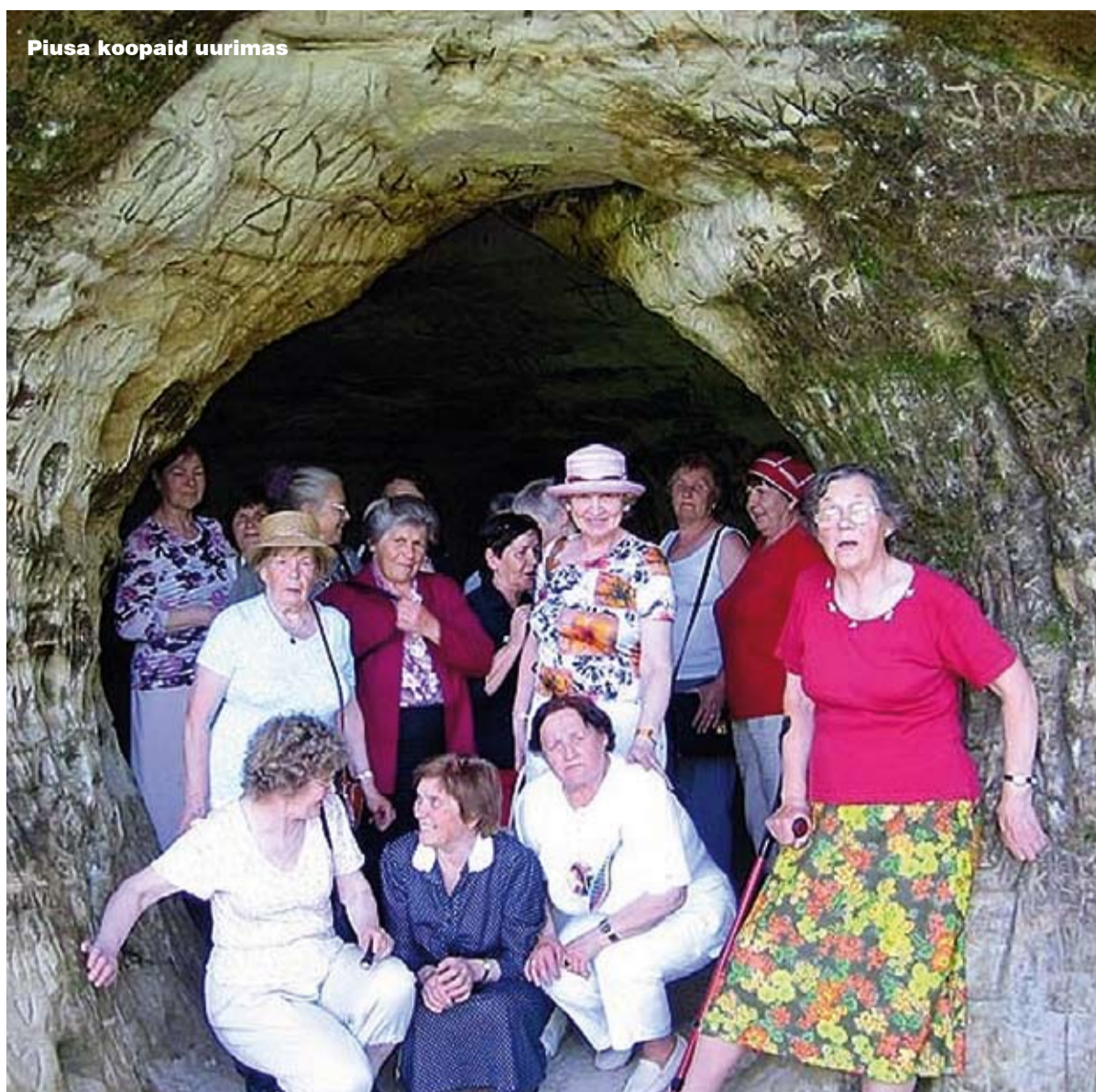
Ja siis oleme Pühajärvel. Kõrvus kumiseb tuntud Pühajärve valss. Mõõdame sõjatamme ümbermõõtu, proovime varbaga vett, seisatame õhkõrnal kaarsillal ja vaatame alla voogudesse, võtame ette paadisõidu järvel. Laseme lainetel end hellitada ja tuulel tuhistada...

Barclay de Tolli paneb praegugi silmad särama

Edasi viib meid tee Karupea linna Otepäele. Otepää on üks vanemaid asustatud piirkondi Eestis, tekkinud juba esimesel aastatuhandel pärast Kristust. Põikame sisse lipu- ja suusamuuseumi ja seisatame Vabadussõja monumendi ees. Maarja kiriku ukseid on avali. Pühakoja fassaadi ehivad Voldemar Melliku Eesti lipu teemalised bareljeefid. Uhke ja ainulaadne... Ometi jätkunuks kahe käe sõrmedest, loendades lippe, mis eilsel lipupäeval teede ääres heisatud. See teeb nukraks ja nõutuks...

1873.a. ehitatud Sangaste lossi peetakse oma koksete tornikestega Eesti mõisaarhitektuuri pärliks. Härrastemaja, mis Vene ajagi jõudsalt üle elas, jätab praegu, remondi ootel, küll veidi väsinud mulje. Lossipreiligi hotelli fuajees on tõre – mida need vanainimesed siin kosserdavad, asja eest, teist takka, ja küsib meilt ringi vaatamise eest 30 raha nina pealt. Peame seda paljuks, sest ega erilist vaadata polegi, puhkame parem linnulaulu saatel lossipargis jalga ja kinnitame Silva-baaris keha.

Tundub uskumatu, et suur Vene väejuht, Soome kindralkuberner ja

Borodino lahingu kangelane Barclay de Tolli puhkab oma viimset und meie ahtakesel Eestimaal. Ehkki tsaar tahtnuks matta oma armeed ülemjuhatajat nagu kord ja kohus Peterburi, sängitati suurmees tema perekonna tahtel väikesesse mausoleumi Jõgeveste mõisa mail. Väljas on kuum, hauakambris jahe. Nooruke giid räägib silmade särades väejuhi elust. Tunne on selline nagu siis, kui millestki suurest ja väärikast osast saad. See on hea tunne.

Viimane varbasirutus

Helme koopad on ordulinnuse mäeseljandikku rajatud ilmselt pel-

gupaigaks sõja eest. Suur osa neist on sisse varisenud, 7 m pikk ja 3.5 kõrge peasaal aga hästi säilinud. Siin peaksin meie prouadele küll aumärgid rinda panema – mäekülge pidi turnimine ja koopasse laskumine pole naljaasi, aga hakkama nad saavad.

Suur ja ilus Taagepera loss oli tuberkuloosi sanatoorium juba esimesel Eesti ajal. Praeguseks asub härrastemajas uhke hotell. Edasi viib tee Kitzbergi kodukanti, Karksi-Nuia. Kirjamehe mõtlik kuju istub maantee ääres ja jälgib ilmaelu oma mõtlikul moel. Meie võtame ette retke Karksi mägedesse ja imetleme XVIII saj ordulinnuse varemetele rajatud ning

aegade jooksul kiiva kiskunud Peetri kiriku torni.

Viljandi jääb reisirahvale viimaseks varbasirutuseks. Buss võtab suuna põhja poole ning hilisõhtuks oleme juba kodus. Kergelt väsinuina, rõõmsaina ja muljetest tulvil. Silme eest jookseb läbi kogu meie kahepäevane rännuteekond:

LOO-MOOSTE-RÄPINA-VÄRSKA-OBINITSA-PIUSA-VASTSELIINA-PIIRI-OTEPÄÄ-PÜHAJÄRVE-SANGASTE-JÕGEVESTE-HELME-TAAGEPERA-KARKSI-VILJANDI-LOO

Kai Mürsepp

Ida-Virumaa ja Peipsi – väikeste üllatuste reis

Juuni alguses avanes Loo kooli õpetajatel tore võimalus traditsiooniliseks õppe – ja puhkusereisiks – sedapuhku Ida-Virumaale ja Peipsi äärde. Olgu siinkohal toodud mõned toreda koos olemise järgsed mõttekillud.

Kohtla – Järve kaevanduspark. Muuseumis pühendati meid põlevkivi tootmise peensustesse. Lampide valgusel maa-alustes kaevanduskäikudes liikudes jäi üle vaid imestada, kuidas oli siinsetes ekstreemsetes tingimus-

tes võimalik aastakümneid töötada. Töö masinate kõrvulukustavas mürras, hingematvas tolmus ja aastaringelt 6 – kraadise temperatuuriga ruumides sai pikemas perspektiivis olla jõukohane vaid vähestele. Ometi tööjõudu jätkus. Ehk said siin määravateks motivaatoriteks ligi 500-rublane kuupalk ja varasem pensionile pääsemine?

Üllatas vanade kaevandusmasinate jätkuv töökindlus. Meelde jäi maalune rongisõit, mis lõppes reisiseltskonnale kaetud lõunalaua lähistel. Mõni ime siis, et praeguseks on muuseumist saanud tähelepanuväärne turismiobjekt, mis meelitanud kohale huvilisi USA-st Jaapanini. Elamus missugune!

Bussisõit mööda põhjarannikut oli sündmusterohke. Kohati ligi 60 meetri kõrguse paekalda serval looklev tee

tekitas kõhedust. Pankranniku ilu pääses täies ilus maksvusele Valaste vaateplatvormil, kust avanes samaaegselt kaunis vaade nii merele kui ka Eesti kõrgeimale joale.

Meeldejäävad päevad

Seevastu Toila-Orust jäid vastuolulised muljed. Pargi väravate ees toimuvintensiivne kinnisvaraarendus tekitas tõsist nõrdimust. Pargisise looduse ilu see õnneks siiski (veel) ei häirinud. Kuigi omaaegselt Oru lossist on praeguseks jäänud vaid mälestus, annab fotomaterjal hoonest siiski ettekujutuse. Õnneks on taastatud kaldapealsel asuv „pääsukesepesa“ ehk rannapaviljon, mis ilmub matkaja ette kogu oma kauniduses. Pargi allika väidetavalt õnnetoov mõju pani aga nii mõnegi kolleegi innukalt vett rüüpama.

Tõeliselt pühitsetud vesi ootas meid aga Kuremäel. Sealse Pühititsa kloostril allika kuulsus ulatub kaugele – ega's muidu seda vett suurte kanistritega koju kaasa võeta! Kloostri territooriumil püüavad lisaks kuldsetele kirikutorni kuplitele pilku ka uhked puudevornad, millel on kuuldavasti hetkel vaid dekoratiivne funktsioon. Vaatamata sagivatele turistidele on taju-tav kirjeldamatu rahu ja vaimsus. Ilmselt tunnetas seda ka omaaegse kindralkuberner Šahhovskoi abikaasa, kes otsustas pärast mehe surma oma viimased eluaastad just siin veeta. Pole ime, et paljud neid siia nunnaks ihkavad – eemale liigsetest argimuredest stressivabasse, looduslähedasse ja vähenõudlikku elulaadi väärtustavasse keskkonda.

Piirilinn Narva üllatas oma puhutusega. Kindlusetorni külastus pani füüsilise vormi päris korralikult proovile kuidulalt avanev vaade – kaks üksteisele lähedal seisvat, kuid erinevates riikides asuvat kindlust pakkusid riigilippude taustal teine teisel pool jõge – pakkusid unikaalset vaatepilti.

Reisi jäi kaunistama Peipsi-äärne Kauksi rand oma kämpingute, lõkkeplatside ja veinilembeste suupunasurudega. Ja kui meeldejäävale õhtule Kauksis lisada järgmise päeva maitseelamused Toolse jaanalinnufarmis, siis polegi imestada, miks need kaks päeva nii meeldejäävatena mällu sööbisid. Suur tänu korraldajatele!

Indrek Birkan
Loo Keskkooli õpetaja

● VALLA MEEDIAVEERG

Ütlusele, et kui jumal andis ameti siis küll annab ka mõistuse enam nii väga loota ei saa.

Amet antakse enamasti ikka arukale, kuid tänapäevase elu-oluga kursisolek nõuab jätkuvat ja pidevat õppimist.

Seoses Jõelähtme vallavalitsuse vahetumisega peab uus valla juhtkond rakendama täiendavaid tegevusi, et luua arengukavasse kirjutatud eesmärkide elluviimiseks soodne keskkond.

Vallavalitsus koolitab ja täiendab oma teadmisi kohaliku omavalitsuse korralduse küsimustes ning kuulati finants- ja personaliteemalisi loenguid. Osaleti situatsioonimängus, kus tuli lahendada kriisiolukord Muuga sadama läheduses asuval tiheasustusalal. Veel lihviti läbirääkimisokusti ja pandi paika lähiaja koolituskavad.

Praegu viibivad meie keskkonnametnikud koolitusel Maltal, ees on ehitus- ja maaametnike koolitusreis elamumessile Soomes. Kahepäevastel erialakoolitustel viibivad ka raamatupidajad.

Seitsmendal septembril on aga koolitusel kõik vallaametnikud korraga. Sellega seoses palume elanikelt mõistvat suhtumist, sest septembri esimesel reedel on vallamaja ukseid kinni.

Merike Metstak
Valla meedianõunik
Vallavalitsuse liige
Merike@joelähtme.ee

LOO KESKKOOL

- 1.september kl. 11.00: 2.-12. klasside aktus
- 1.september kl. 12.00: 1. klassi aktus

KOSTIVERE PÕHIKOOL

- 3. september kl. 9.00: 1.-9. klasside aktus

NEEME ALGKOOL

- 1. September kl. 11.00: 1.-6. klasside aktus

Julge astuda tundmatusse...

Iga kolme aasta tagant toimub Läänemere piirkonna õpetajate konkurss Heinolas. Õpetajate kultuurikonkurss on mõeldud kõigile õpetaja ametis olevatele ja õpetajaks õppijatele. Konkursi korraldajaks on Õpetus-, kasvatus- ja koolitusala sihtasutus koostöös Heinola linna Õpetusala koolituskeskuse Opeko-ga. Sellel aastal toimus konkurss 7-10 juunil.

Saanud veebruaris teate õpetajate kultuurikonkursi toimumise kohta hakkas peas krieldama mõte – keegi võiks osaleda meie lasteaiast. Loomulikult Anna Magus, kes oma lasteaiaga õpetaja töö kõrvalt andumusega tegeleb maalimisega ja joonistamisega tõsisemalt juba viis aastat. Kunst ja eelkõige maalimine on läbi elu olnud tema vaimseks kaaslaseks. Konkursile kvalifitseerumisteadet tuli oodata mai keskpaigani. Ja kutse tuli, 28 kunsti alal konkureeriva õpetaja hulgas osales Anna Eestist ainsana.

Õpetajate kultuurikonkursile tuli konkursi reeglite järgi kaasa võtta üks töö ja vahendid, millega maalitakse. Kohapeal valmis teine töö. Varem valminud maal Õhtu - jäneseaga mere-rannal kaktusepõõsas teravaokkalisena kõrval, taustaks õhtuvarjundid taevas ja meresilledes – sai omapärase, veidi naivistliku tagasiside kohtunikelt. Kohapeal maalitud Hommik – linnuke hommikuäratust laulmas veel kastasel loodusetaustal – pälvis tähelepanu. Anna kunstitööde vastu tuntu suurt huvi. Tema isikupärane kujutusvõime ja oma maalide lahtimõtestamine ning tunnete edasiandmine luuletuste kaudu oli imetusväärne. Seda kõike tunnustati eripreemiaga. Pilt ja intervjuu ilmusid Soome ajalehes ITA-HÄME.

Varasematest maalidest ja joonistustest on Anna kokku pannud ja esitlenud kolm erinevat

personaalnäitust. Näitus Kuidas käed näevad Loo Lasteaias – 2005, näitus Läbi aasta Loo Kultuurikeskuses – 2006, näitus Minek Loo Kultuurikeskuses – 2007. Oma kunstialaseid mõtteid, tunnetusi, oskusi, tehnikat ja stiili on ta täiendanud Sally kunstistuudios Vano Allsalu kunstikursustel ja KE Kunstistuudio maali-laagrites ja kursustel.

Mitmeid raskusi ületades, soome keelt oskamata, kohta teadmata kogus Anna konkursi käigus väärtuslikke teadmisi, kogemusi ja mis kõige olulisem – positiivseid elamusi ning uusi

kunstisõpru omandades.

Anna suunajana ja toetajana ühinen tänusõnades Jõelähtme Vallavalitsusele kiire reageerimise ja toetuse eest, et Läänemere õpetajate kultuurikonkursil osalemine Anna Magusal võimalikuks sai.

Tubli Anna! Sügavaid mõtteid ja avatud tundeid Sinu loomingusse.

Evelin Hall
kolleeg Loo Lasteaiast

Üleskutse kaardistada valla väärtuslikke loodusobjekte!

Looduskaitse seaduse järgi võib lisaks riiklikult kaitsvatatele objektidele olla ka kohaliku omavalitsuse tasandil kaitsuvad loodusobjektid, milleks võivad olla maastik, väärtuslik põllumaa, väärtuslik looduskoosus, maastiku üksikelement, park, haljasala või haljastuse üksikelement, mis ei ole kaitse alla võetud kaitsitava looduse üksikobjektina ega paikne kaitsealal.

Seega palun kõigil, kes teavad valla territooriumil objekte, mis vastavad ülaltoodud kirjeldustele, valla keskkonna vanemspetsialistile teada anda, kas e-posti teel liis@joelähtme.ee või telefoni teel 605 4861.

Päikselist suve,

Liis Truubon
Keskkonna vanemspetsialist

Peremehetu ehitise hõivamise teade

Jõelähtme Vallavalitsus teatab, et on Jõelähtme vallas peremehetu ehitisena arvele võtnud järgmise ehitise:

Kostivere alevikus Pumpla 1 kahe korteriga elamu (ehitisregistri nr. 120315154). Viimane teadaolev omanik AS Eesti Fosforiit.

Kõigil, kellel on vastuväiteid nimetatud ehitise peremehetuse ja hõivamise kohta, palume esitada need kirjalikult kahe kuu jooksul alates teate ilmnemisest Jõelähtme valla lehes Jõelähtme Vallavalitsuse aadressil Jõelähtme küla Jõelähtme vald Harju maakond 74202.

Külade tulevik on meie endi kätes

Jõelähtme valla volikogu ja komisjonid on võtnud kindla kava käia kõigis küldes kohapeal olukorraga tutvumas.

Ehkki valla arengukava on üks tähtsamat alusdokumente, mille järgi vald peaks arenema, armastatakse sageli ilusaid numbreid ja peibutavaid tegevusi välja mõelda kontorilaua taga. Nii sünnivadki eluvõõrad „planeetidevahelised projektid”, mille ainsaks väärtuseks on vallaametnike võimalus järjekordselt raporteerida: „Tehtud!”

On ka teine, aeganõudvam võimalus. Valla arengukava pannakse kokku küldade arengukavade põhjal. Just seda rasket teed on otsustanud volikogu ja komisjonid minna. Muidugi eeldab see aktiivset tegevust küldade tasemel, kõigi inimeste kaasamist valla arengu eesmärkide sõnastamiseks, loovat ja rasket suhtlemist küldade, volikogu ja vallavalitsuse vahel. Aga selliselt saadud tulemus on vaeva väärt.

Suured pinged Rebalas

Praegu on Jõelähtme vallal käsil mitu väga ulatuslikku ja põhimõtetulist teemaplaneeringut, et täpsustada ja luua ühtsed mängureeglid väga ulatuslikule piirkonnale meie vallas. Need on muidugi Rebala muinsuskaitseala ja Loo-Saha-Liivamäe üldplaneeringu osaplaneeringud. Eriti suuri probleeme tuleb lahendada Rebalas. Riik seab maaomanike tegevuse kohati väga ranged piirangud, kuid omapoolseid kompensatsioone vastu ei paku. Loomulikult tekitab see suuri pingeid muinsuskaitsete ja kohalike elanike vahel. Volikogu ja komisjonide üksmeelsel otsusel saab lahendus olla vaid oma valla inimeste huvide eest seismisel ja Muinsuskaitse ameti eluvõõrastele põhjendamatutele nõudmistele vastuastumisel. Vastasel juhul sünnib see, et muinsuskaitsealaste ulmelisi konserveerimisunistusi ellu rakendades ei ela varsti siin enam inimesi ja kujunenud on suur muinsuskaitsealine reservaat ilma eluta.

Selleks, et lahendada need rasked valla võimaluste piirist üle minevad probleemid, otsustati teemaplaneeringu koostamisel arvestada samuti kõigi Rebala MKA maa-alale ja ümbuskonda jäävate küldade tegelike vajadusi ja reaalseid soovide.

Valla ühiskomisjonide väljasõit Rebala muinsuskaitsealale

8. juunil toimuski Jõelähtme vallavolikogu keskkonna- ja arenguplaneerimiskomisjonide ühiskomisjoni ettevõttel kõigi asjast huvitatute väljasõit Rebala muinsuskaitsealale. Selleks ajaks oli planeerijatelt jõudnud valda ka teemaplaneeringu eskiisversioon. Väljasõidu ajal tutvuti ja tehti omapoolseid tähelepanekuid sellele dokumendile otse maastikul silmitsi tegelike oludega. Väga hea ja positiivne näide oli Parasmäe küla, kus äsja külvanimaks valitud Raivo Kuuskmäe ringsõidul oma küla soovid komisjonile edastas. Koos leidsime, et külakogukond on tõsiselt tööd teinud, leitud oli lahendus, kus kõikide maaomanike soovide arvestatud ning kogukonna vahel kokku lepitud, kuhu võiksid tekkida uued hooned. Komisjonid leidsid erinevalt muinsuskaitse esindajatest, et Parasmäe külale peaks vastu tulema ja kogukonna soov arvestama, sest tegelikult ei küsitud ju palju.

Rebala MKA TP eskiis on toorik, mis vajab läbiarutamist, külakogu-

kondadega suhtlemist ning küldade ettepanekute ja soovidega arvestamist, et jõuda kõiki osapooli rahuldava tulemuseni. Vallavalitsuse ja vallavolikogu komisjonide kohuseks on hea seista selle eest, et küldades elu ei peatuks, ent samas säiliks ka eluks vajalik keskkond. Leiti, et keskkonnamisjoni peab ette võtma ühtse seisukoha kujundamise suhtlemisel küldadega.

Rohkem initsiatiivi küladelt

Siiani on kahjuks nii, et Rebala muinsuskaitse alal nähakse pigem tüütut segajat ja inimtegevuse takistajat. Rebala võimalused on aastate jooksul kahjuks välja töötamata, kindlasti on seal muinsuskaitsealade võimaluste näol palju seda, mida saaks rakendada kohalike inimeste ja küldade teenistusse. Teisalt on Rebala MKA praegu ilmselgelt ja põhjendamatult laiunud aladele, mis ei ole otstarbekad ning mis tuleks sealt välja võtta. See tähendab piiride ülevaatamist.

22.juunil korraldasid Jõelähtme Vallavolikogu keskkonna- ja arenguplaneerimiskomisjon järjekordse ühiskomisjoni väljasõiduga Ihasalu ja Neeme külla, tutvumaks ja arutamaks nende küldade probleeme ja arenguvõimalusi. Meeldiv on tõdeda, et initsiatiiv tuli otse küladest. Sisuka õppepäeva eest täname Aivar Haavat, Janek Safranovkit, Olga Bormeisterit, Margus Nigolit, Andrus Millerit. Mõlemad külad esitasid oma nägemuse ka palju probleeme ja vaidlusi tekitanud Laheranna detailplaneeringu osas. Samas on rõõmustav, et arendaja on paljusid oma esialgseid seisukohti korrigeerinud nende küldade ja valla soovide arvestades. Uues detailplaneeringus on kruntide suuruseks minimaalselt 7000 m² ning ehituskeeluvööndiks 100 m rannajoonest. Samuti oli külaesindajate soov arendajale tõsta ringi avaliku ranna infrastruktuuri ja funktsioone täitva üldkasutatava ala asukoht Neeme-Ihasalu suunas, mis annaks lisaväärtust ka neile. Ihasalu küla poolt esitati ka

ettepanek algatada Jõelähtme valla ÜP osa teemaplaneeringu kogu Ihasalu poolsaart hõlmava teedevõrgu ja infrastruktuuri planeerimise, majandustsoonide, üldkasutatavate alade, vajalike sotsiaalobjektide planeerimise, miljääväärtusega hoonestusalade ja väärtuslike looduskoosluste määramise ning nende kaitse- ja kasutustingimuste kehtestamiseks.

Ringkäigul vaadati üle ka Neeme piirivalve koortekooi õppekeskus, mis jääb Suurupisse kolimise järel vabaks ning mida vald taotleb Neeme lasteaiale. Täiesti realselt võib selle kena ala ümberkujundamisega lahendada juba habemega Neeme lasteaia ja miks mitte tulevikus ka kooli probleemi.

Juba lähitulevikus kavandame veelgi selliseid väljasõite. Küldade elanikelt ootame aga aktiivsust ja tagasisidet.

Tiia Väik
Toomas Kümmel

Vandjala ja Loo III külapäeva ilmestasisid säravad näod ja rekordarv juurtega inimesi

21. juulil toimus vanas Vandjala külas tulevikus vallamaaks taodeldaval Hallikivi külaplatsil meie küldade ühine III külapäev. Samas valiti Vandjala ja Loo küldadele ühine külvanim. Valituks osutus praegune külvanim Tiia Väik, kes jätkab ka järgnevat kolm aastat.

Nädal aega varem olid aktiivsemad külainimesed talgutel usinasti külaplatsi korrastamas. Kogunes koguni 21 inimest, esindatud olid Arali-, Uus-Liivamäe-, Saare-, Raja-, Antipa-, Kaurila-, Hansu-, Otsa-, Kivi-, Aaraja Lillvälja talud. Hallikivi on külale olnud läbi aegade oluline sümbol, sest legendi järgi tulevad just selle kivi alt Vandjala küla lapsed.

Külapäevadele kogunes seekord rekordarv inimesi - 106, ehkki suvisel ajal kogunes sellele päevale ka mitmeid muid üritusi. Eriti meeldiv oli tõdeda, et hulgaliselt oli tulnud inimesi, kelle juured on küll Vandjala ja Loo küldades, kuid kes erinevatel aegadel on siit mujale lahkunud. Kodukoha tunne on inimestele siiski tähtis.

Vallavalitsuse poolt ütles tervitusõnad Merike Metstak, volikogu liige Toomas Kümmel rääkis külarahvale killustikumajanduse arengusuundadest ning andis lühikäigega Rebala muinsuskaitseala teemaplaneeringu hetkeolukorrast. Lembit Tuur rääkis võimalustest külale projekte kirjutada ja nende rahastamistootlustest erinevatel fondides. Kogu ettekanne keskendus sellele, mida võiksid inimesed ise ära teha külaelu arendamiseks ja mitmekesistamiseks.

Neid inimesi, kes on andnud oma panuse külaelu korraldamisele said tänutäheks kena T-särgi tiktud Jõelähtme valla vapi ja küla nimega. Samuti peeti maha tuline jalgpallimatš Loo-Vandjala küla ning valla ühiskonnaga vahel. Jalgpalliheitlus

kujunes lausa rahvusvaheliseks, sest kaasa löid ka kaks Rebala muuseumi praktiseerivat noormeest Prantsusmaalt. Sikutati veel köit, selgitati välja külapäeva parim küpsetaja ning lauldi-tantsiti tuliselt. Mitu korda tuli esitamisele küla laul, mis salvestati ning millest plaanitakse välja anda CD.

Külvanimetäna tänab kõiki, kes külapäeva õnnestumisele kaasa aitasid ja kohale tulid. Tohutult hea meel oli kogeda meie külainimeste erilist kokkukuulumise tunnet, tulevase Hallikivi külaplatsi erilist rahulikku aurasid ja innukalt säravaid nägusid. Aitäh kõigile usalduse eest.

Tiia Väik

Tunnuslauset on vaja!

Eelmisel aastal algatas ajaleht meie vallale tunnuslause otsimist. Mis sest asjast saanud on? Pole kippu ega kõppu. Kas ei esitatudki midagi? Nii vilets me vald ka vast pole, et ideepoegagi ühestki suust ei kostnud. Või vussis see vallavalitsuste vahetus jälle väärt asja ära? Minu arvates oleks kõigil vanadel ja uutel vallaelanikel päris mõnus veidi ajugümnaastikat teha ja üks korralik tunnuslause välja nuputada. Endalgi hea lehest lugeda, mida teised välja pakuvad. Mul endalgi üks hea ütlemine varuks, aga avaldage kõigepealt mu kiri ära, siis käin kandidaadi välja!

Põline jõelähtmelane

◀ Selliseid tolmusambaid levitanud riistapuud demonstreeris Vao karjäär, kes varude ammendumise tõttu kindla sihi Jõelähtme vallale on võtnud. Ja siis mitte enam ühe masina ja ühe tolmusambaga. Jõelähtmel vurama hakkavatest mürakatest kaevanduskalluritest ja muust logistikast rääkimata.

◀, ▲ Vana fosforiidikaevandus Kallavere-Maardu poolselt servalt. Ruu, Ülgase, Vandjala, Kallaver külad - ettevaatust!

Paekarjääride kindralid – sünge tulevik Jõelähtmel

See kõik puudutab kõige otsesemalt ka Jõelähtme valda. Meie vallas on ulatuslikud juba ärakasutatud karjäärialad, praeguseni kaevandatud paekarjäärid ning viimasel ajal on kerkinud ülisuur surve uute paekarjääride rajamiseks. Suurim neist kavandatavatest karjääridest on Ruu. Samuti on kaevandusluba taotletud hiiglasliku Ülgase graniidikaevanduse rajamiseks. Viimase puhul kumab üsna selgelt läbi tegelik eesmärk – 150-meetri stigmatilise kiitusevarude ning võibolla ka radioaktiivsete jäätmehoidlate rajamine.

Ehitusmaterjalide tootjad tegid äsja keskkonnaminister Tamkivi teepaneku täiendada Looduskaitseasendust ja teisi õigusakte sätetega, mis tagaksid riigi strateegiliseks arenguks vajalike ressursside kaitset nii nende kahjustamise, juurdepääsu takistamise kui ka ebaratsionaalse kasutamise eest. Ka osutasid tootjad vajadusele eelarve kaudu senisest rohkem toetada neid valdu, kus kaevandatakse.

Ehitusmaavarade arengukava koostamise vajadust toonitas Eesti ehitusmaterjalide tootjate liidu juhataes esimees Viktor Valkiaänen. "Eestis on heaks kiidetud transpordi arengukava aastani 2013, mis eeldab suuremahulisi tee-ehitisi, kuid seal pole märgitud, kust saab selleks vajalikku ehitusmaterjali. Juba praegu on meil raskusi ehitajate varustamisel näiteks paekivikillustikuga." Keskkonnaministeerium on alustanud ettevalmistusi ehitusmaavarade kasutamise arengukava koostamiseks kõigepealt Põhja-Eesti, hiljem ülejäänud piirkondade kohta. Ministeeriumi andmetel muutub ehitusmaavarade kasutamisel olukord kriitiliseks 5-10 aasta pärast. Esimesed raskused võivad aga Põhja-Eestis ilmuda veelgi varem, kui

Tallinna ümbruses käivitatakse mahukad teetööd, millega kaasneb killustikuvajaduse kasv. Juba viimase kolme aastaga on killustiku müük peaaegu kahekordistunud, küündides 6 miljoni tonnini aastas.

Tallinna lähedased paekarjäärid on selge laristamine

Eeltoodust peaks olema täiesti selge, kui suur surve meie vallale uute paekarjääride rajamiseks tegelikult õhus ripub. Et sellele vastu seista on vaja tõsiseid argumente ja meie kõigi ühiseid jõupingutusi. Rajatava karjääri lähedal elavate inimeste protestidest ja vastuseisust ei pruugi enam aidata.

Alustada tuleks sellest, et näidata kaevandajate ja tee-ehitajate primitiivset mõtlemist, säästva arengu põhimõtete mittearvestamist. Samuti peame leidma majanduslikke argumente, et näidata senise augukaevamise ja laristamise mentaliteedi ebarentaablist riigi kui terviku seisukohalt. Nii kaevandajad kui ka tee-ehitajad peavad lõpuks ometi hakkama mõtlema säästvale ja ratsionaalsele majandamisele.

Eesti Põlevkivi AS on viimastel aastatel investeerinud peaaegu 100 miljonit krooni paekivikillustiku tootmisele. Järgmiseks aastaks plaanivad nad tõsta killustiku tarneid lisaks praegusele 900 000 tonnini, aastaks 2010 aga juba 3,25 miljoni tonnini. Sealjuures kasutavad nad paekivi, mida kaevandatakse kaasneva maavarana põlevkivi väljavõtmise ja rikastamise käigus. See tähendab, et sellel pael on võrreldes paekarjääridest saadud ressursimaksuga koormatud maavarast oluliselt odavam omahind. Kokku on sellist, kaevandatud paekivi kuhjatud hoiupaiadesse ligi 300 miljonit tonni.

Eesti Põlevkivi andmetel maksaks sellest toodetud 4.kvaliteedi klassiga killustik, veetud raudteetranspordiga Tallinna ja laetud tarbija autole vähem kui müüvad välja Tallinna lähedased karjäärid. Kõrgema kvaliteediga killustik Kundast konkureeriks hinnalt ka sellega, mida müüakse Harjumaal asuvatest karjääridest.

Seega on paekivikillustiku defitsiit Tallinna lähedal paekarjäärivate ettevõtete lendu lastud müüa oma monopoli säilitamiseks. Mingeid majanduslikke eelseid Tallinna lähedale paekarjäärivate rajamiseks ei ole lihtsalt olemas.

Mõtetult kõrguvad teetammid

Kuid see ei ole ainuke argument kaevandajate demagoogia ja uute karjäärivate rajamise surve tõrjumiseks. Meil napib tõepoolest kruusa ja kvaliteetset ehitusliiva. Samal ajal uputame seda kõrgetesse teetammidesse ja Muuga sadamasse. Kus siin on majanduslik arukus?

Uus kavandatav Peterburi maantee rekonstrueerimine ei arvesta, et tegelikult kulgeb trass üle hinnaliste paevarude. Selle asemel, et rajada tee siivendisse, seal eelnevalt väärtuslik paas välja võttes, kuhjab maanteeamet kõrgeid teetamme. Lisaks ilmselgele laristamisele, on selline kõrgele teetammile kuhjatud magistraal suureks probleemiks Jõelähtme vallale, lõigates selle maa-ala pooleks, lüües suuri takistusi inimeste liikumisel põhja- ja lõuna poole jäävate piirkondade vahel.

Samal ajal on meil olemas näide taolisest magistraalst Lasnamäel, mida peetakse selle linnaosa kõige õnnestunumaks funktsionaalseks ja ka esteetiliselt elemendiks. Rääkimata välja võetud pae näol saadud lisaväärtusest. Miks ei või seda kogemust rakendada Peterburi maantee rekonstrueerimisel ja seesama vajalik materjal saada sõna otseses mõtte te

„Viimastel aastatel on Eestis avatud vähe uusi karjääre, aga vanade maht on ammendumas. Kruus, liiv ja ehituspaas hakkab otsa saama. Eriti pingeline on olukord Põhja-Eestis ja Tallinna ümbruses,“ kirjutab keskkonnaminister Jaanus Tamkivi 31. mai Postimehes.

Olukorra lahendust näeb minister maavarade kaevandamise ja teedeehituse huvide esikohale seadmist kohaliku rahva vastuseisu ja keskkonnale tekitatud kahju ees.

VALLAINIMESED, OLGE TÄHELEPANELIKUD!

Kui te märkate:

- keskkonnareostust (sh ebameeldiva või ärritava lõhnaga aine ja söetolmu levik elamurajoonides) või selle ohtu;
- ebaseaduslikku metsaraiet, kalapüüki või muud looduskasutust;
- surnud või haavatud ulukit;
- jäätmete ebaseaduslikku ladestamist;
- massiliselt surnud loomi-linde-kalu;
- loomade julma kohtlemist;
- muud keskkonnaalast õigusrikkumist või tegevust, mis võib seda olla

... siis helistage Keskkonnainspektsiooni valvetelefonile 1313.

Allikas: Keskkonnainspektsiooni koduleht

Eleri Riiks
Keskkonna peaspetsialist

alt. Oleks ka Maanteeametil ette näidata midagi tõeliselt säästva arengu põhimõtete järgi rajatut!

Kasutamata karjäärid

Jõelähtme vallas laiuvad ulatuslikel maaladel kunagised Maardu fosforiidikaevandused – Põhja- ja Lõunakarjäär. Need ulatuslikud kuumaastikud on tummadeks tunnistajateks nõukogulike lollusele ja lagastamisele. Selleks, et saada kätte maapõues peituv fosforiit, tuli enne pealt ära kaevandada väärtuslikud paekihid, savi ja ka diktiioneema. Kõik need kuhjati läbisegi vallidesse. Nendest vallidest paekivi kättesaamise takistuseks on keskkonnale ohtlik diktiioneema. See maavara kujutab ohtu maapinnale tõstes ja välisõhuga kokku puutudes, põhjustades ka isesüttimist. Kuid praeguseks on maailmas olemas juba tehnoloogiad, kuidas see probleem lahendada. Samuti lahendati diktiioneema probleem edukalt Tallinna prügila rajamisel vanases Põhjakarjääri. Seegi on reserv, mille kasutamine lubaks lisaks meie vallale tagasi võita suuri väljasurnud piirkondi. Eelduseks selleks on kaasaegsed tehnoloogiad ja kaevandamisejärgne maa-ala kujundamine eluks vajalikele tingimustele.

Keskkonnaministri ähmane tee

Säästvat arengut toetav ja selle strateegiat edendav ÜRO majanduskomisjon ei väida ometi asjata, et säästev areng ja mõtteviis vallale tuleb läbi uue kasvava põlvkonna. Täiskasvanud, seda enam sovjetiaja läbi elanud keekea piiril olevad inimesed ei suuda elada sisse uude mõtelaadi. Kahjuks.

Ja kahjuks on ka Eesti keskkonnaminister valinud kaunis ähmase tee. Ühel poolt tuleb tunnustada ettepanekut tõsta looduskasutuse tasu suundimaks Eesti suurimat kaevandajat Eesti Põlevkivi AS-i välja arendama riigi

vajadusi rahuldavat killustikutootmist. Kuid teistsal pole keskkonnaministrilt tulev järjepidev surve karjäärivate avamiseks arukas. Just arvestades olukorda, kus sajad miljonid tonnid paekivi lihtsalt vedelevad kuhilates. Eesti ehitusmaterjalide tootjate liidu avaldus hakata seadusega represseerima huvigruppe, kes kutsuvad säästvale majandamisele ja seetõttu ei meeldi kitsale maavarade kaevandajate huvigrupile on karjuvas vastuolus Eesti rahvusvaheliste kohustustega kodanikuühiskonna rajamisest. Rääkimata keskkonnahoiu headest tavadest.

Uuendatud Euroopa Liidu Säästva Arengu Strateegia peab peamiseks väljakutseks järkjärgult muuta meie praeguseid säästva arenguga kokkusobimatuid tarbimis- ja tootmisviise ning killustatud lähenemist poliitika kujundamisele. Soodustada majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnaalaste kaalutluste integreerimist sellisel, et need oleksid omavahel seotud ja toetaksid üksteist vastastikku, kasutades täiel määral ära parema õigusloome vahendeid, nagu näiteks tasakaalustatud mõjuhindamine ja konsulteerimine huvigruppidega.

„Üleriigiline planeering Eesti 2010“, heaks kiidetud 19.09.2000.aastal konstateerib, et Eesti tulevikku kujundavad mitmed ülemaailmsed suundumused. Nende paljususest paistavad kõige olulisematenä välja:

- globaliseerumine (koos oma regionaal-tasandi kaasnõuetustega),
- info tehnoloogiline revolutsioon,
- üleminek säästvale arengule

Üleriigiline planeering "Eesti 2010" lähtub arusaamast, et ajalooliselt väljakujunenud asustussüsteem ja maastikustruktuur Eesti kultuuri ja ajaloolise järjepidevuse üks olulisi väljendusid ning rahvuslikku identiteeti ja keskkonnakvaliteeti kindlustav tegur.

Euroopa Ülemkogu võttis 2001.aasta Göteborgis vastu esimese Euroopa Liidu säästva arengu strateegia. Johannesburgis (2002) toimunud säästva arengu ülemaailmsel tippkohtumisel silmas pidades täiendati seda 2002.aasta Barcelonas kokku tulnud Euroopa ülemkogu kohtumise välismõõtmega: „Säilinud on siiski säästva arenguga kokkusobimatud arengusuunad, mis seonduvad kliimamuutuste ja energia kasutuse, rahvatervisele tulenevate ohtude, vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse, demograafilise surve ja vananemise, loodusvarade haldamise, bioloogilise mitmekesisuse hävimise, maa kasutamise ja transpordiga, ning esile kerkivad uued väljakutsed.“

Säästva arengu põhimõtete ellurakendamiseks rahvusvaheliselt vastu võetud ja Eesti poolt heaks kiidetud dokumente ja deklaratsioone on veelgi. Meie ülesanne on keskkonnametnikele, oma kitsast huvi tagaajavatele kaevandajatele, iganenud mõtelaadi rutiini kukkunud tee-ehitajatele meelde tuletada, et kõigil toodud dokumentidel seisab Eesti riigi esindaja allkiri. Et need arvukad paberid maksavad üüritult palju enam kui see paber millele nad on kirjutatud.

Ei tahaks nõustuda lõplikult polioloog Tõnis Saartsiga, kes kinnitab, et Eestis on maad võtnud parteiliselt ülepoliitiseeritud, rahvuslikel tunnetel mängiv, klannipõhine suletud ühiskonna mudel. Tahaks uskuda, et enamiku püüdlused ühtivad „Üleriigiline planeering Eesti 2010“ ühe järeldusega: „Viimastel aastatel on saanud aina selgemaks fakt, et ühiskonnal, mis on suuteline looma sünergia kultuuri ja äri vahel, on majanduskasvuks rohkem väljavaateid.“

Lembit Tuur
Tiia Väik
Toomas Kümmel

Kihelkonnapäev - katse taastada habras side oma esivanematega

Selle suve kihelkonnapäev Jõelähtmel toimub 18. augustil. Jõelähtme koguduse liikme, Mart Johanson'i sõnul on kihelkonnapäevade algatajate püüdluseks jätkata kihelkonnapäeva põlise tähenduse otsinguid, mis on läbi aegade olnud eelkõige kogukondliku-religioosse sisuga.

Kihelkond pärineb sõnast kihluma (kihlakond), mis antud kontekstis tähendas hõimude ja sugukondade (külad) vabatahtlikku ühendust, mis kehastab maa-alalist ja hõimulist kokkukuuluvust ning mille avalduseks on keel, rahvariie, kombed, pärimused, ühtekuuluvustunne. See oli nagu suur perekond, ühendus, keda liitis eelkõige ühine mälu.

Kõike ja kõiki liitev vägi

Siinkandis oli selleks Rebala muinaskihelkond (Rebbel või Repel; on veel mimeid kirjalpilte) selgitab Johanson. Kui tänapäeval on meie ühiskond väga tugevalt „mina“ keskne, siis vanasti oli vastupidi. Tähtis oli tugev kogukond, kes suutis hoida ühiselt loodud hinge-, etno- ja kultuuripärandit – kogukonna ühismälu. Iga kihelkonna oma rahvariied või keelemurrakud oli vaid pisuke väljaspidine osa kihelkonna ühisvõimekusest. Sisemine poolus oli kokkukuulumine oma rahvaga - nii heas kui halvast, selle liikmete nagu oma pere hoidmine ja toetamine, ükstei-

Viljalõikus Jõelähtmel

sest hoolimine ning iga üksiku inimese väärtustamine. Olenemata tema vanusest, rahahunnikust, välimusest või aruraasukestest. See tähendaski ühistunnet - üks kõigi, kõik ühe eest. Tunne, mis vaoshoitud ja alahoidliku eestlase puhul lööb lõkkele üliharva, vaid äärmise ohu või ühte kuulumise kriisihetkel. Aga siis on see tunne ka võimas, põletav, puhastav ja liitev. Sama tunnet oli aimata sellel suvel toimunud noorte ja laste laulupeol, kus tekkis see üliharv, koosolemise sündiv kõike ja kõiki liitev vägi. Või vabadusse laulmise õhtud-ööd 1980 ndate lõpus. Ei tea kust vallanduv ürgne hingejõud, mis meid kõiki ühtäkki põgusaks ajahetkeks ühte seob. See ongi Eesti hingus, mille kauged muinaslätid on kihelkonnas.

Elulise tähtsusega on läbi aegade esivanemate tarkuste ja hingevara

austamine ning selle pidev edasi andmine ühelt põlvkonnalt teisele. Nii säilis habras side läbi aastasadade, mis tänaseks katkenud kuid mille olemasolu igaiüks tunda võib kui satub mõne vana talu ahervareme, metsaga ühte kasvanud õunapuuaia, samaldunud kultuskivi või kivikangru veerde. See side paneb veel meie hinges midagi liigahtama – kasvõi pelgalt küsimuse kaudu, et huvitav, kellele see maja kunagi kuulus, kelle mängumaa oli selle suureks sirgunud kuid endiselt sõbralikult sahiseva kasepuu all, kas need inimesed olid õnelikud, kuhu on viinud nende teed, mis neist on saanud...

Mälestuste tee viib Saha-Loole

Selle aasta kihelkonnapäeva eesmärk on püüda taastada seda katkema kippuvat habrast sidet, leida tee

oma esivanemate, oma mälu juurde. Otsida lepitust selle maa ja siin enne meid elanud inimestega. Püüid mõista ja tunnustada omi juuri, et seeläbi taasleida enses jõud teineteisemõistmiseks ja austamiseks. Kell 12 algab Jõelähtme kiriklast jalgsirännak, mis lõpeb Saha-Loo kabeli juures. Teel olles ja kohale jõudes lauldakse ning räägitakse jagatakse mälestusi. Kirikuõpetaja Margus Kirja sõnul meenutab Saha-Loo kabel orvuks jäänud last, kes aegade pöörises päris omapäi ja üksinduses oma saatust ootab.

Valla meediajuhi Merike Metstaki sõnul pakub vald kõigile osalejatele tasuta kehakinnitust, samuti saavad jalgsiteed liiga pikaks pidajavad ja eakad inimesed Saha-Loole ning tagasi sõita tasuta bussiga.

Kihelkond oli eestlaste halduslik-territoriaalne üksus 13. sajandini, millal neid oli umbes 45. Maa vallutamise ja sellele järgnenud kirikute ehitamisega hakkasid tekkima kirikukihelkonnad - ajaloolis-etnograafiliste ja suurelt osalt ka keeleliste iseärasustega. Enamik muistseid Eesti kihelkondi jagati mitmeks kirikukihelkonnaks. 13. sajandi lõpus oli neid 59, 16. sajandi lõpus 83 ja 17. sajandi lõpus 102. Kihelkondade eksisteerimise lõpuaastal, 1925. a oli neid 108.

1925. a. muudeti luteriusu maakogudused territooriumiga mitteseotud usuühinguteks. Eesti keele, rahvalaule ja etnograafia uurimisel on aga kihelkond jäänud põhiliseks territoriaalseks üksuseks käesoleva ajani, muus osas on see juba ajalooline mõiste. (Karl Pettai. Fragmente ja vahelugemisi ajaloo, loodusest ja inimesest).

Kuni 20. sajandi alguseni oli kihelkonnal kindel koht rahva elus. Peamist rolli selles mängis kirik. Seal peeti meetrikaraamatut ja seisti hingekirjas. Kirikuga oli seotud inimese elu hällis haurani: ristimine, pääkool ehk leer, laulatus, jumalasõnast osasaamine koos armulauaga ja lõpuks viimane teekond kabelimäele... Kirikukantsi kaudu saadi teada kõik tähtsamad käsud, korraldused ja seadused, aga ka see, kes kellega paari kavatses heita ja palju muudki.

Kihelkonnakool avardas paljude noorte meeste silmaringi ja oli kohaliku tähtsusega ametnike ja vallakooli õpetajate kasvulavaks. Kihelkonna rahvast ühendas ka oma keel (murrak).

K. Pettai

Vastu kihelkonnapäevale

Laame kokku
Jõelähtme Rahvamajas
17. augustil kell 18.00

«Hoidkem suve südames»

18.00 Küladevaheline mälumäng
25 küsimust Indrek Saliselt.

**Etteasted Loo Pihlakakobaralt;
Neeme Rogialt, rahvatantsijatelt, jne.**

20.00 Tantsuks mängib Ain Lindbest
Teppo lootsal koos teiste pillimeestega.

*Suures muinsuskaitse väljapanek
muinasleidudest rahvamaja õuelt.*
Puhvetis head ja paremat.
*Ära unusta kodus,
tule ütleasetega rahva sekka!*

KIHELKONNAPÄEVAD 2007

**Kihelkonnapäevad laupäev-pühapäev,
18.- 19. augustil**
Palverännak Sahale ja Kuldleer

Laupäeval 18.08.2007.a.
PALVERÄNNAK SAHALE
11.00 Kogunemine Jõelähtme kiriklas. Hommikukohv
12.00 Rännakuks valmistumine
13.00 Teeleminek - Kirikuesine risttee
17.00 Jumalateenistus Saha kabelis
18.30 Tagasisõit Sahalt Jõelähtme kiriklasse (bussid)
19.00 Palverännakuliste ühine kehakinnitus Jõelähtme kiriklas (supp, suupisted)
20.30 Bussid viivad soovijad kodudesse

Pühapäeval 19.08.2007.a.
KULDLEER
11.00 Jumalateenistus Jõelähtme kirikus
12.30 Ühine pidulaud Jõelähtme kiriklas. Laual kaasavõetud annid
14.00 Kiige "sissekiikumine" Jõelähtme kiriklas

Busside väljumised:
I buss: Kaberneeme 15.30, Neeme/Ihasalu 16.00, Jõesuu 16.10, Jägala Joa 16.15, Koogi ja Jõelähtme, Männisalu 16.25, Kostivere 16.40, Maardu bussipeatus 16.45, Saha 17.00
II buss: Ülgase 16.00, Manniva 16.10, Rebala 16.20, Loodesalu 16.30, Parasmäe 16.40, Loo alevik 16.50, Saha 17.00
Bussijuht 51 54 518 Taivo Haavel

**Neljapäeval, 30
.augustil kell 18.00
toimuvad Jõelähtme
Rahvamajas Koogi
külavanema valimised
Lisainfo Heli Läns, tel
56623267**

**Kostiranna küla
külavanema valimised
toimuvad pühapäeval,
2. septembril algusega
kell 12.00 Kostirannas.**

**Lisainfo Kairi Knuut
tel 60 98 370
e-post: elbix@hotmail.ee**

JÕELÄHTME VALLA ALEVIKU- JA KÜLAVANEMA STATUUT

I Määruses kasutatud mõisted

1. Aleviku- või külaelanik (edaspidi külaelanik) käesoleva statuudi mõistes on inimene, kellel on vastavas alevikus või külas elukoht Eesti rahvastikuregistri andmetel.

2. Aleviku- või külaelanem (edaspidi külaelanem) on külaelanike ning nende ühiste huvide esindaja, kes juhendub oma tegevuses küla ühistest seisukohtadest ja valla arengukavast, riigi ja kohaliku omavalitsuse õigusaktidega. Olukordades, kus tegevus ei ole määratletud olemasolevate seadustega, tegutseb külaelanem, lähtudes üldinimlikest seisukohtadest ning inimõigustest.

II Külaelanema valimised

3. Külaelanem valitakse külaelanike koosolekul poolthääletamusega. Koosoleku toimumise aeg ja koht peab olema ette teatatud vähemalt üks kuu. Koosoleku toimumisest teatatakse ajalehes "Jõelähtme" ning vastava küla teadetetahvliel.

4. Koosolekut aitab korraldada ja tagab vajalike ruumide ning tehniliste vahendite kasutamise vallavalitsus aleviku- või külaelanike või nende ühenduste (seltsid, MTÜ-d jne.) taotlusel.

5. Külaelanema valimistest võivad osa võtta täisealised külaelanikud. Külaelanemaks võib valida külaelaniku, kes on valimise hetkel vähemalt 21-aastane. Külaelanema kandidaadiks saab esitada külaelaniku, kes osaleb koosolekul, kus valitakse külaelanem. Külaelanema kandidaadid peavad koosolekul andma kirjaliku nõusoleku kandideerimiseks.

6. Külaelanema valimine toimub avaliku või salajasel hääletamisel vastavalt koosoleku otsusele. Salajane hääletamine viiakse läbi, kui vähemalt üks valimisõiguslik külaelanik seda nõuab. Salajase hääletamise korraldamiseks valivad külaelanikud endi hulgast vähemalt kolmeliikmelise valimiskomisjoni, kes viib hääletamise läbi ja koostab hääletamise tulemuste kohta protokollid. Kõigis käesolevas statuudis reguleerimata hääletamise protseduuri puudutavates küsimustes võtab otsused vastu valimiskomisjon.

7. Külaelanema valimise kohta koostatud protokoll esitatakse vallavalitsusele.

8. Kohalikul omavalitsusel on kohustus aktsepteerida külaelanike poolt nõutavas korras valitud külaelanemat.

9. Külaelanem valitakse kolmeks aastaks.

10. Külaelanema võib valida mitme küla peale, kui vastava küla elanikud oma koosolekul nii otsustavad.

11. Koosoleku otsusel võib koos külaelanemaga valida ka 3-5 liikmelise aleviku või küla eestseisuse. Eestseisuse ülesandeks on aidata külaelanemat pidada sidet elanikega ja osaleda aleviku või küla probleemide lahendamisel.

III Külaelanema õigused

12. Esindada külaelanikke omavalitsuses s.h. taotleda osavõttu vallavalitsuse istungitest, kui arutatakse vastavat küla puudutavat probleemi.

13. Kutsuda kokku külaelanike koosolekuid ja algatada lahendamiseks külaelu küsimusi, mis ei ole vastuolus seadusandlusega ning vallavolikogu ja vallavalitsuse õigusaktidega.

14. Nõuda külaelanike huve puudutavate küsimuste arutamist kohalikus omavalitsuses.

15. Taotleda küla nimel rahalisi vahendeid valla eelarvest, lähtudes küla koosolekul arutatud ja poolthääletamuse saanud otsustustest ning küla arengukavast.

16. Teha külaelanikele märkusi ja juhtida tähelepanu probleemidele, mis puudutavad heakorda, avalikku käitumist jne.

17. Omavalitsus on kohustatud andma külaelanemale tema tegevuseks vajalikku teavet.

18. Koguda küla ajalugu ja pidada külakroonikat.

19. Volitada endale asendaja äraoleku, haiguse jms puhul.

20. Moodustada külaelanikest seltsinguid, töögrupe jms.

21. Astuda külaelanema kohalt tagasi.

22. Saada tagasivalituks uueks ametiajaks.

IV Külaelanema kohustused ja vastutus

23. Külaelanem on aruandekohustuslik külaelanike koosoleku ees vähemalt 1 kord aastas.

24. Külaelanem edastab külaelanike soovid ja ettepanekud kohalikele omavalitsusele ning muudele institutsioonidele.

25. Külaelanem edastab külaelanikele omavalitsusest ja mujalt tulnud informatsiooni, mis külaelanikke puudutab. Tutvub regulaarselt omavalitsuse

õigusaktidega.

26. Külaelanem teavitab omavalitsust küla sotsiaalsetest probleemidest.

27. Külaelanem korraldab küla arengukava koostamist.

28. Külaelanem aitab organiseerida töid õnnetusjuhtumite ja eriolukordade puhul.

29. Külaelanem kutsub vähemalt üks kord aastas kokku küla koosoleku käesoleva statuudi punktis nr 3 sätestatud korras ja esitab külaelanikele aruande oma tegevuse kohta.

V Külaelanema volituste lõppemine

30. Külaelanema volitused lõpevad seoses:

30.1. uue külaelanema valimisega;

30.2. külaelanike poolt umbusalduse avaldamisega. Umbusalduse algatamiseks on vaja vähemalt 10% vastava küla või külade hääleõiguslike elanike nõusolekut. Umbusalduse algatamine peab olema vormistatud kirjalikult ning allkirjastatud umbusaldust algatavate külaelanike poolt. Umbusalduse avaldamiseks on vajalik koosolekul osalejate liithääletamuse saamine.

30.3. kuriteos süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisega;

30.4. tagasiastumisega;

30.5. rahvastikuregistri andmete muutumisel selliselt, et külaelanem ei vasta käesoleva statuudi punktis nr 1 toodud tingimusele.

31. Külaelanema enda initsiatiivil ülesannetest vabastamiseks esitab külaelanem avalduse vallavalitsusele.

VI Külaelanema töö tasustamine

32. Külaelanemale kompenseeritakse külaelanema kohustuste täitmisest tulenevad kulutused ning makstakse hüvitist vallavolikogu poolt kehtestatud korras.

33. Kulud kompenseerib vallavalitsus külaelanema ja vallavalitsuse vahel sõlmitud lepingu alusel.

VII Külaelanema ametimärk

34. Ametikohuste täitmisel kannab külaelanem ametimärki.

35. Ametimärk antakse välja vallavalitsuse korraldusel ning Vallavalitsus väljastab külaelanemale tema õigusi tõendava tunnistuse.

36. Külaelanem võib ametimärki kanda ainult oma volituste kehtivuse ajal.

37. Volituste lõppemise korral külaelanem ametimärki ei tagasta.

Valla eakad sünnipäevalapsed juulis 2007

93	11.07	EINART REMMEL	Ruu küla
92	16.07	REINALD MARTEN	Neeme küla
90	06.07	EVGENIE-ALEKSANDRA REMMET	Loo alevik
90	29.07	AGNES JAKSEN	Ruu küla
88	26.07	OLGA TEPOVA	Loo alevik
87	27.07	EDGAR KUUSK	Kallavere küla
86	17.07	HELMİ JAKSEN	Ruu küla
86	25.07	ÕIE-OPHELIA AUSLA	Loo alevik
84	08.07	ELZA ANTIPOVA	Jägala küla
83	10.07	PEETER NOOL	Ülgase küla
83	24.07	HELGA RUMMO	Uusküla
83	29.07	ASTA LIIVAND	Maardu küla
82	04.07	VELDA AHMAN	Manniva küla
81	15.07	EMMI LÄNS	Kabemeeme küla
81	25.07	ELLEN SALUMETS	Kallavere küla
80	25.07	HARALD TALVIK	Vandjala küla
80	01.07	MARIA MATVEJEVA	Kostivere alevik
80	11.07	LINDA PRITS	Vandjala küla
75	12.07	LİNDE-LORITTE KALJULA	Saha küla
75	16.07	INGE PEETSON	Iru küla
70	13.07	JAAK ALTNURME	Loo alevik
70	16.07	GALINA MUROVA	Uusküla küla
70	25.07	VELLO VARIK	Loo alevik
70	26.07	LUULE PIIRSALU	Saha küla
70	27.07	ILVI VIIDAS	Iru küla

Juunis 2007 surnud Jõelähtme valla elanikud

Arvo Klink	22.12.1942 – 06.06.2007
Sven Babintsev	19.07.1967 – 28.06.2007

Aia- ja Lilleäri
NURMIKO

A A S T A S T 1 9 8 9
OÜ Nurmiko Aianduskeskus

V.A. KLIENT!

Teatame Teile, et seoses Rocca al Mare Kaubanduskeskuse remondi- ja ümberehitustöödega lõpetab OÜ Nurmiko Aianduskeskus Rocca kauplus alates 29.juuli 2007 a. tegevuse aadressil Paldiski mnt.102. Sellega seoses muutub meie juriidiline-, posti- ja tarneaadress ning telefoninumbriid:

Laki 14A
10621 Tallinn
Tel. 6560611
Fax. 6560612

Kauplus on klientidele avatud alates 13.augustist 2007.a. kella 9-18.

Ootame Teid meie uude kaupluses!
Edaspidi meeldivat koostööd soovides,
Lugupidamisega
Teie Nurmiko Aianduskeskus

25. augustil toimub Neeme küla keskpiltsil suvelõpupulaat. Oodatud kõik kauplejad lähemalt ja kaugemalt.

Laadamelu kõrval saab ka laulda, tantsida ja teatrit kaeda, tegevust jätkub ka lastele.

Laat läheb lahti hommikul kell 11.00.

Ootame teid Neeme randa laadamõllule!!!!

**Kontakt: Merike Kahu,
Neeme Rahvamaja
kunstiline juht 5210975**

Jõelähtme valla sportlane. Gerri Pärson, tuli 29.juulil 2007.a. Eesti meistiks kaugushüppes tulemusega 7.67.

Kolm päeva hiljem, 1. augustil BIG kergejõustiku kuldliiga finaaletapil hüppas ta 7.84, millega võitis I koha ja läks Eesti kergejõustikuhooaja edetabelijuhiks.

Nädal enne meistriks tulekut saavutas Gerri Eesti meistri võistlustel meeste kümnevõistluses II koha 7280 punktiga.

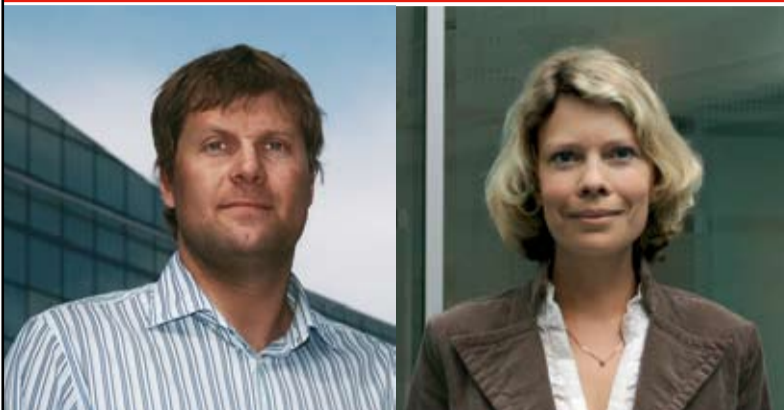
Küiremini, kõrgemale, kaugemale!, sest 8 meetrit ja 8000 punkti pole kaugel!

Väljaandja:

Jõelähtme Vallavolikogu ja Vallavalitsus

52 788 70 ja 6054866; joelahtme@ottomar.pri.ee

AITAN MÜÜA KINNISVARA

Argo Arbeiter
50 72 139

Kaili Tamm
56 268 258

66 84 700 1partner@1partner.ee www.1partner.ee

1Partner

KINNISVARA

HANSA KATUSED

Alati soodsama hinnaga!

Hansakatused OÜ, Laki 15, II korrus, tuba 222, Tallinn
Tel 6 661 416, faks 6 571 415, mobiil 56 637 337
info@hansakatused.ee

PLEKK-KATUSED JA VIHMAVEESÜSTEEMID

Saadaval ka erinevaid profiile
(trapets, valts, klassik)
ning tarvikud (redelid,
lumetökked, katuseaknad jne)

MÜÜK JA PAIGALDUS

www.hansakatused.ee

RIME

KINNISVARA

Müüa kinnistu Jõelähtme vallas Liivamäe külas

Müüakse detailplaneeringuta maatulundusmaa. Kinnistul paiknevad osaliselt muistsed põllud, mille planeeritud ehitus- ja mullatööd võivad toimuda vaid Muinsuskaitseameti kooskõlastusel. Kinnistuni viib pinnasekattega sõidutee. Loo alevik 1 km kaugusel. Lähim bussipeatus 500 m. Kaugus kesklinnast 13 km.

Hind: 3 900 000 kr
www.rime.ee
ID: 1800

Tuuli Edur
Atesteeritud maakler
tuuli.edur@rime.ee
5565 5666

Müüa kinnistu Kuusalus Kaberla külas

22 900 m² maatulundusmaa asub Kaberla hoiualal ja rohevõrgustiku alal. Kinnistu piirneb kahest küljest sõiduteega, vahetus läheduses asub bussipeatus. Kinnistut läbib elektriliin. Katastritunnus: 35201:001:0388

Hind: 875 000 kr
www.rime.ee
ID: 1821

Meelis Päeren
Atesteeritud maakler
meelis.paeren@rime.ee
565 2277

Pakkuda väga hubane ja omanäoline 3 toaline korter Loo alevis.

Korteri müüginna sisse kuulub korteri sisustus.

Hind: 1 300 000

Otse omanikult
56 597 95

Vaata lisa CITY 24
ID: 36022

Jüris, Tallinna ringtee ääres asuv
DAF veoautokeskus

kutsub tööle

Autoremondi lukkseppi Automaatpesula operaatoreid.

Töö on graafiku alusel, töötasu on premiaalne.

Kontakt:

Aimar Lukk, telefon 5020122 või 6064240.

Address:

Taevavärava 9A, Lehmja küla Rae vald

GEOMAP

MAAMÕÖDUBÜROO

Ehitusgeodeesia

www.geomap.ee

geomap@geomap.ee

6620708

- 1.Kinnistute jagamine
- 2.Geodeetilised alusplaanid
- 3.Hoonete märkimine

Müüa mereäärne kinnistu Jõelähtmel Ülgastel

3015 m². Koljunuki poolsaarel, Ihasalu lahe ääres looduslikult kaunis mereäärne kõrghaljastusega kinnistu. Detailplaneering kehtestatud, krundile lubatud ehitada kaks hoonet - eramu ja abihoone, ehitusalune pind 270 m², maksimaalne korruselisus 2, maksimaalne kõrgus 8,5 m. Vahetus läheduses taastatav Koljunuki sadam.

Hind: 3 000 000 kr
www.rime.ee
ID:1923

Meelis Päeren
Atesteeritud maakler
meelis.paeren@rime.ee
565 2277

Rime Kinnisvara ostab metsa- ja põllumaad

Täpsem info: Arvi Aigro
maa investeeringute
projektijuht

52 27 746
683 7777

arvi.aigro@rime.ee

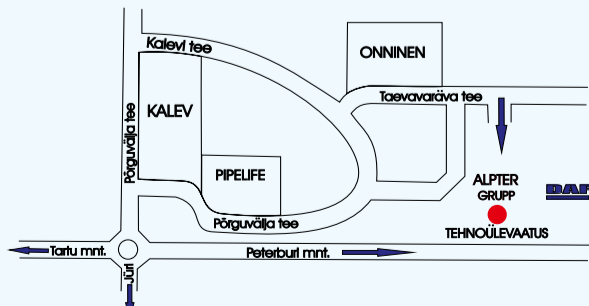
Soovid müüa
maad või maja?
Avalda tasuta
kuulutus meie
reklaampinnal!

Helista 565 2277 või 683 7777,
Meelis Päeren

Meil on hea meel Teile teatada, et on avatud uus ülevaatuspunkt aadressil Taevavärava tee 9A Rae vald - DAF-i veoautokeskusega ühes hoones.

Teostame teeliikluses osalevatele sõidukitele igat liiki ülevaatuseid. Oleme avatud kõikidel tööpäevadel kella 8 - 17-ni.

Ohutut ja probleemiteta liiklemist soovivad Alpter Grupi OÜ ülevaatuspunkti töötajad.

www.alpter.ee tehno.rae@alpter.ee telefon 606 4230 5624 6136